

**Die Zukunft ist in
deinen Händen**

ЎЗБЕКИСТОН АҶАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • www.uzas.uz • 2008-yil, 26-sentyabr • № 39 (3971)

МАТЕУОТ ЖАМЯГ КҮЗГҮСИ

Ўзбекистон мустакил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини кўллаб-куватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ташаббуси билан соҳанинг тегишли идора ва ташкилотлари вакиллари иштироқида медиа-форумлар ўтказиш яхши анъанага айланди.

Бу форумлардан максад оммавий ахборот воситаларининг жамият тараққиётидаги аҳамияти, миллий журналистиканинг ЭНГ яхши аньналарини ривожлантириш ва амалиётга тадбик этиш, соҳанинг жаҳон ахборот майдонидаги мавқеини янада оширишга кўмаклашиш ҳамда, ЭНГ мухими, ижтимоий хаётда журналистнинг ўрни, унинг вазифалари ва масъулиятини холис ва танқидий кўз билан баҳолашдан иборат.

Навбатдаги ахборот-коммуникация технологиялари ҳафталиги доирасида ҳам мавзуга доир бир қанча семинар ва конференциялар ташкил этилди. 24 сентябр куни "Ўззэкспомарказ"да ахборот технологиялари кўргазма-

палатаси депутатлари, Инсөнүү ҳуқуқлари бўйича республика миллий маркази, сиёсий партиялар вакиллари амалга оширилиши керак бўлган вазифалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирадилар.

Маърузаларда милий журналистикаси нинг бугунги аҳвол уни ривожлантирийўллари, малакали ёш кадрлар билан та минлаш муаммола тилга олинди. Анжума да, шунингдек, шахва туманларнинг нашрлари кўпроқ эътибор бериш, таҳрир ятларнинг моддий-техник базаси яхшилаш, республика нашрлари билан беллаша оладиган дражада шароит яратиш зарурлугига эътибор қаратилди.

ОАВ фаолияти"га доир семинарда идора ва тузилмалар, жамоат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятлари, нодавлат-нотижорат ташкилотлар, республика ва худудий нашрлар таҳририятлари вакиллари иштирокида оммавий ахборот воситалари фаолияти эркин мулоқот тарзида муҳокама қилинди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қошидаги ННТ ва Фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-куватлаш жамоат фонди маблағларини бошқариш бўйича тузилган парламент комиссияси аъзолари, сенаторлар, Конунчилик Конференцияда Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси спикер ўринbosари, парламент комиссияси раиси Адҳам Шодмонов, Ўзбекистон Қаҳрамони, Олий Мажлис сенати аъзоси Абдул Орипов, Инсон ҳуқуқлари бўйича республика миллий маркази, Конунчилик палатасини демократик институтлар, Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш институтлари қўмитаси раиси Акмади Саидов, шунингдек, журналистлар ва жамоатчилик вакиллари иштирок этдилар.

Ўз ахборотимиз

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛӢ КУВОНЧЛАРИ

Виолончел синфи ўқитувчиси Жаҳонгир Иброҳимовнинг қувончи чексиз. "Хурсандчилигимиз боиси — скрипка ўқитувчиси Константин Беляковнинг шогирди, шунингдек пианиночилар ҳам Италияда ўтган танловда совринли ўринларни эгалладилар, — дейди у. — Глиэр номидаги мусика мактабининг бутун жамоаси бу ютуқлардан фахрланмоқда. Учинчи курс талабаси Мансур Қодиров эса Россия симфоник оркестрида ишлаш учун таклиф этилди. Уни яна АҚШда ўқиш учун ҳам чақиришмоқда. Янги ўкув йили янги ютуқлар билан бошлангани қувонарли".

Мусиқа мактаби директори ўринбосари Ж.Ибрахимовниң тўрт нафар би-

баси бўлди."Баъзи битирувчиларимиз бизнинг изимиздан бориб, мусиқа мактабларида дарс беришни бошладилар, — дейди Жаҳонгир ака. — Тўғри, улар ҳали жуда ёш, аммо мусиқага муҳабbat омад келтиришига ишонаман. Зеро, улар ёшликтан энг қадрли ва шарафли касб — ўқитувчиликни тандадилар. Пайтдан фойдаланиб, барча ҳам-касларимизни касб байрамлари билан қутлайман".

Глиэр номидаги мусиқа мактаби жамоаси консерватория ўқувчилари ва ўқитувчилари билан мунтазам равишда ҳамкорлик қилиб келади. Октябр ойида консерватория педагоглари мактаб ўқувчилари ва ўқитувчилари учун очиқ дарслар ўтказишга тайёрланмокдалар.

Ф.ФАХРУТДИНОВА

ЭЗТАКРОФ

Душанба куни таҳририятимизга қилингандай кўплаб телефон қўнғироқлари орасида академик Бахтиёр Назаровнинг қўнғироғи алоҳида эътиборимизни тортди. Таникли олимимиз билан анчадан бери гаплашмагандик. Салом-аликдан сўнг домла гапни “ЎзАС”нинг янги сонини мутолаа қилиш чоғи туғилган фикрлари билан ўртоқлашишдан бошлади.

да, шоиримизнинг "Булбулим бор дейди ҳар қандай бўстон" сарлавҳаси остида берилган Италия таассуротларига доир янги шеърлари-ни ўқиб, соғиниб юрган азиз нарсамни топган-

азиз нарсамни топган-
дай бўлдим... **ЯНГИ РУКН**
Газетанинг шу со-
нида мириқиб ўқиса
бўладиган, ўйлашга,
тафаккурга чорлайдиган, фикрга озиқ бе-
радиган мақолалар ҳам кўп экан. Бу ўринда
мён, айниқса, шоир Эшқобил Шукурнинг
"Фикр кўчада ётмайди", Нусрат Раҳматнинг
"Сайтингизни айтинг", Илҳом Фаниевнинг
Достоевскийни тушунишга доир "Мангу бе-
дорлик сири" мақолалари ҳамда догоистон-
лик журналист Ф. Бахшиевнинг Расул Ҳам-
затов билан шоир ҳаётининг сўнгги Йилла-
рида қилган сұхбатини алоҳида таъкидла-

Телефон орқали бўлаётган сұхбат чори Бахтиёр Назаров газетамизнинг олдинги 37-сонида (12 сентябр) ўзига ёккан мақола ва шөвлар хусусида ҳам фикрларини билдириди: 'Менга Иқбол Кўшшаеванинг Ойбек домла-

МИЗНИНГ рафиқалари Зарифа Сайдносирова-
НИНГ кўнгил оламига доир "Дарёлар устида
мен бир қалдирғоч" сарлавҳали мақоласи жуда
маъқул бўлди. Муаллиф Зарифа опанинг шу
чоққача бизга номаълум шеърлари орқали
унинг рухиятига киришга ҳаракат қиласиди. Оли-
манинг газетхонга ҳавола этилган шеърлари

катта қалб эгасининг тиник туйгулари, сами-
мияти, юксак тафаккурини ифода этган. Газе-
танинг мазкур сонидаги ёш шоир Бекзод Фаз-
лиддиннинг шөърлари эса мен учун янгилик
бўлди. Унинг мисралари такорий тизмалар-
дан бутунлай холи. Унинг ўзига хос овози бор
экан. Бу овоз юракка ётиб боради, адабиёти-
мизга яхши бир истеъдод кириб келаётгани-
дан дарак беради".

Сұхбатимиз ніхоясида адабиетшүнос олимимиз газетада чоп қилинаётгандар мәқолалар рейтингини билиш учун вақт-вақти билан телефон орқали билдирилган зытирофу муроҳазаларни ҳам эълон қилиб боришни таклиф этди.

Бу фикрни қабул қилдик ва янги руқнни олимимиз муроҳазалари билан очдик.

na ikuras...

1000

Хеч ким ўз-ўзича олим ёки арбоб бўлиб етшумайди.
Хар биримизга кимдир ҳарф ўргатиб, саводимизни
чикарган. Мураббийларимизнинг бизга килган
беминнат хизмати кўмагида бугун жамиятда ўз
ўрнимизни топиб, сўзимизни айтаяпмиз. Шу боис
устоз ва мураббийлар куни баҳонасида мени үйлантириб
кеяйтгам бальзи муложазапанинча яйтгим келди

ганини билгач, шундай дейди: "Гапларингни эшитиб, сүякларим зирқираб кетди. Лекин, нотаниш чолнинг сўзларини ёрда қолдирма: бирорни ўлдираман деб юрмагин! Бундай фикрни юракда саклама. Уйингга қайт. Доим бир нарса эсингда бўлсин: ёмонлик қилган одамга ҳаётнинг ўзи жазосини беради. Ишон, барибир жазосини тортади. Жазо абадул-абад, орқасидан қадам-бақадам эргашиб юради; бирга ётиб, бирга туради. Ҳали кўрарсан, ҳаётнинг ўзи сени мукофотлайди. Уйингга қайт, котилликни эсдан чиқариб ташла.

Ситот аудиторияси, мактаб парталаридан ололмаган ҳикматни аллақачон бу дунёни тарк этиб кетган композиторнинг бир куйи, яхши бадий асар ёки кинофильмдан олади. Санъаткор ҳеч қандай панд-насихатсиз биргина нигоҳи билан унинг ички оламини ағдартўнтар қилиб, сўзсиз нималарниндирик уқтириши, ўз ҳақиқатини мангуга юракнинг чукур ерларига солиб кўйиши мумкин. Унинг мана шу эзгу ҳақиқати утозлик даъвосида юрган айрим кимсаларнинг таъма билан хираланган кўзларини умр бўйи инкор этади.

Айседора Дункан ракс санъати

Бахтнинг ўзи сени излаб топади... ўзинг ҳам сезмай қоласан". Албатта, у қисматнинг бу сино-видан ўтади... Ўтган йиллар ёзувчига жаётдаги устози — бор-йўғи бир бора кўриниш берган ўша чол эканини англатди. Ҳайратланарлиси ўша устоз — қариянинг ўзи миседора дункан раҳс санъати борасида эришган ютуклари сабабини биргина жумла билан шундай ифодалайди: "Мухаббатим — менинг устозим". Сиз тагин "бир қайнови ичида бўлган аёлнинг савдойи бир гари-да", деб ўйламанг. Бу ҳакиқатнинг төран моҳияти, яъни Ишқнинг йўл кўрсатиши ўзи-

Кимнингдир ҳаётида катта из қолдирганини асло билмайди. Агар у ҳаёт бўлганида, жаҳон зътироф этган ёзувчининг ўзига бўлган чексиз эҳтиромини эшитганда ҳам, аминманки, бу донишманд чол өлкасини қисганча мийигида кулиб қўйган бўларди, холос.

Мизнинг Шарқ адабиётида, айникинса Алишер Навоий достонларида нихоятда юксак талқинини топган. Бу йўлда чекилаётган риёзат — изтироблар туйғуларни чархлайди, қалбни ибодатга олиб келади.

**Давоми олтинчи бетд
шабанкъ;
оздон жаракот,
биздин
баракоти!**

**"АСАКАБАНК":
ШИЛОНЧ,
УНУМ,
ДЭРӨЛСӨЛ!**

«ИЛМУ ИРФОНИМИЗ ҚАДИМДАН МАШХУР...»

Тарихнинг улут сиймолари, ўз даврининг буюк олимлари ҳаётини ижодидин ўрганиши нафакат илм-фан тараққиётига хизмат килади, балки миллий қадрияларимизни тиклашда ҳам мұхым ахамият касб этади. Дархакқат, ажодлар киммитини билған авлод асло завод күрмайды. Юрбошимиздинг мустақилликнинг дастлабки йилларида ёзбекистон тарихине ҳаққоний ёритин масаласини долзарб вазифа қилип күйтани бекин эмас. Истиқол шарофати или олис тарихимиз, илм ви дин пешвопарининг фоалиятини ўрганиши ҳамда оммалаштиришга алоҳида ахамият берилмоқда. Шундай уламолардан бирин, қадим Шоша яшаб ижод қылган, фалсафа, мантрик, адабиёт на фиқхшуносликда катта билимга эга бўлган улуг мутафаккир Каффол аш-Шошидир.

Мовароуннарда илм-фан, ҳунар-мандишилк ниҳоятда тараққиёт этган IX — X асрларни ўзбек давлатчиликнинг “олтин асли”, дейиш мумкин. Шу даврининг улкан ютукларини Каффол аш-Шоший фоалиятидаги ҳам күрмайди. Араб мамлакатларда бу зотнинг муборак номларига “катта, улуг, мұхтар” маъносини берувчи “ал-қабир” сўзининг қўшиб ёзилиши ҳам алломага бўлган улкан этириром ифодасидир. Араб олими ва библиографи Ибн Ҳаликон (1211 — 1282) “Вафоёт ал-әтён” асарида алломани: “Ўша пайтада Мовароуннарда у қишига тенг келадиган олим ўйл, эди”. деб бежис таърифлагманган.

Каффол аш-Шошидир (903 — 976)нинг асл исми Абу Барк Мухаммад ибн Али Исломий Каффол аш-Шошидир. У илк сабони она шархи Шоша олиб Бухори шарфи, Самарқанд, Термизда таҳсилни давом этиради. Имом Бухорий, Исо ат-Термизий каби йирик олимларнинг илмий мероси билан ташинади, уларни кунт билан ўрганидан. Кейинчалик Ҳижоз, Бағдод, Дамашк, Макка шахарларига бориб, йирик олимлар билан ҳамкорлик қилали, юксас хурмат-этиромга сазовор бўлади.

Аллома ҳақида кизикарли хотиралар сакланни қолган. Айтишпарича, Византия ўша пайтлар ислем динининг кенг ўйилишига қарши турли вожлар билан Бағдодга таҳдид солар, мусулмон мамлакатларини босиб олишини мўлжалларди. Ана шундай сурони қўнгарнинг бирорда Каффол аш-Шоший Бағдодга келиб, уламоларнинг ниҳоятда сароси-

уни арабча қил, аммо биз Мухаммаднинг шарҳларига келганда кўзимизни юмамиз ва уни ўқимаймиз! — деди.

Алиқисса, Ҳазрати Шайх Малики Алломга ёлбориша ви зорланни билан кўмак тиљаб. Тавротни араблаштиришга киришилар. Оғизга фурсатда шундай катта ишининг удасидан чикиб, Тавротни бишдан-оёб арабба килдилар.

„Рум подшоҳи“ Ҳазрати Шайхга кўнглиларни бирорда келиб, ахли Исломнинг барчасини озод қилди.

Асарнинг давомида ўқимиз:

“Ун минг асир ҳолос бўлғони билан Ҳазрати Имом Бағдод ҳалифасининг ҳузырлига келиб, кўп ҳурматни бўлиб, “Мендан типсан”, деганида бир нома тиладилар, Тошкент шахрининг во-

лий, яъни хокимининг номигаким, қадимги подшоҳлардан қолган ариялар

ботилиб бўлиб(кўмилиб кетиб), Тошкент шахрига сув қелгоми маҳшакат бўлбидир. Имкони бўлса, вилоят ҳокими бўйрганинг бўйича бош бўлиб, сувни жорий килип берса, дедилар.

(Халифа) нома ёзиб, бир изу олтимши минг танга Аббосий ҳазинисидан бердиларким; сув учун чиқиб ишлаглангарда оқват бўйин деб. Ҳазрати Имом мазкур танга билан номани келтириб, ви-

лотига бордилар. Шарый истилодга ёса, маънавий ишларда нарсаларни тес-

карига “им” дейилади. Куръони каримда

им ва им соҳиблари — уламолар энг олий макомга қўйилган.

Ҳадиси шарифда ҳам им, уни талаб килишни ҳам ахам, сабаби мисалалари

риб, у сабабли “ўлиқ” ери ти-

рилтирган сувда, турли жонзот-

ларни унда (ерда) тарқатиб

шамолларни (турли

томонга) йўналтиришида ва ос-

мон билан ер орасидаги итоатли бу-

лутда ақлини ишлатадиган кишилар

учун аломатлар (Аллоҳнинг курдати-

га далиллар) бордир“. Ҳадиси ша-

рифда ҳар ким мазкур оятни ўқиб, унда

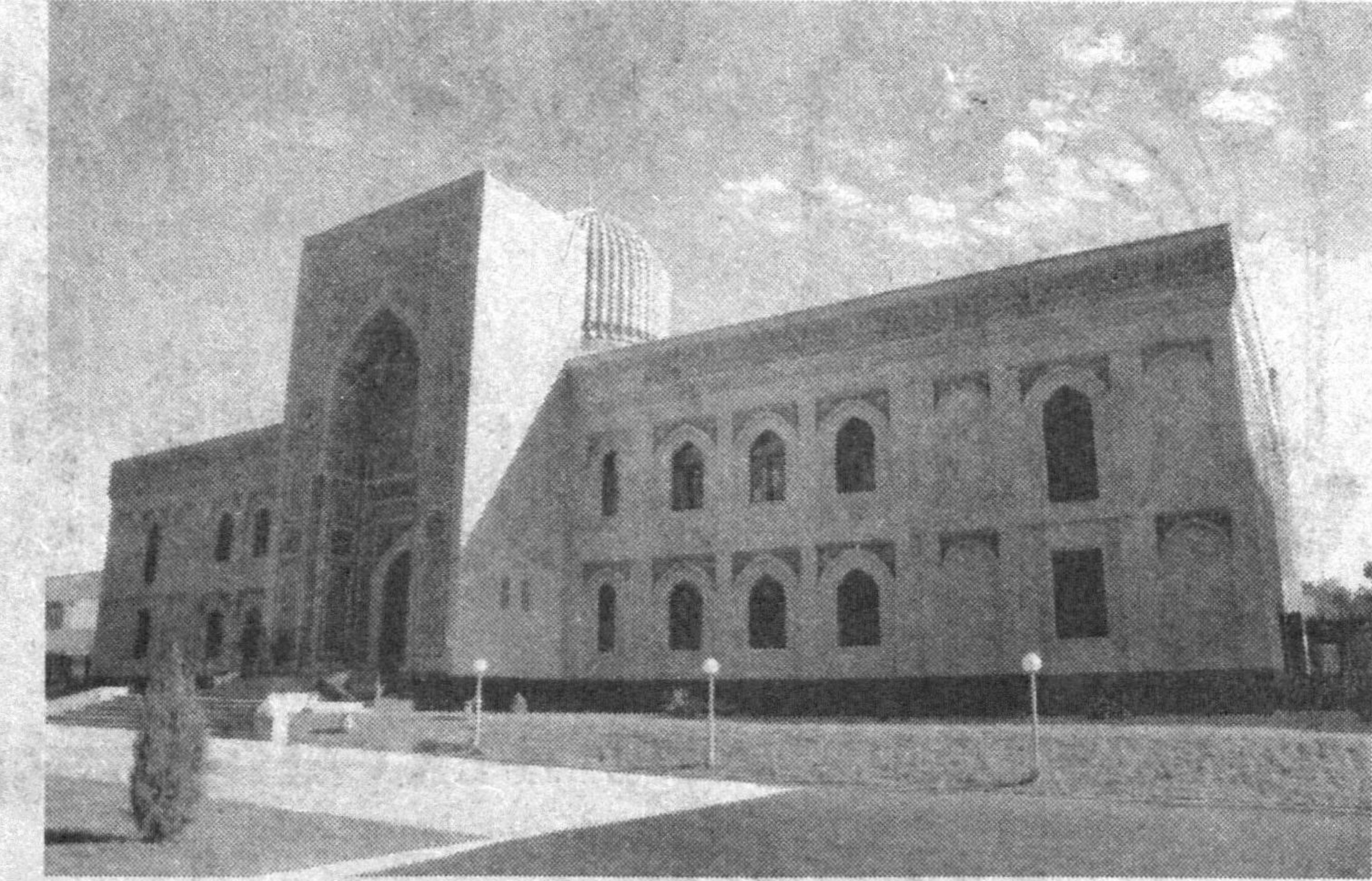
зикр этилган жаҳраларни хусусида та-

факур кимасиз, унинг ҳолига ви бўй-

шизк ихтифодиган. Бу ўринда “аклини

ишлатадиган кишилар” деганда, ил-

мили кишилар назарда тутилмоқда.

Ҳайитиниз муборак!

Ҳа, илм олиш, илм ўрганиши вожибидир, унинг эрта-кечи йўк. Барчамиз бузу онги ҳаётимизиз зарур. Зоро, илм инсон ҳаётини безаб, унинг тафаккурини ўтиқр қилид. Ватан равнавида тараққиётiga ҳар бир фуқаро қўшадиган ҳисса илм орқали юзага қиқади.

Куръони карим сураларида тинчлик, адолат, сулҳа доир оятлар заминида ҳам оларни манъоларни ифода этилган. Тинчлик, инсонларварлик, адолат ва жаҳшини эса тараққиёт мезонинидир.

“Илм” сўзи лутагидан бир нарсан вожеълида қандай бўлса, шундай идрок этишини билдирид. Шарый истилодга ёса, маънавий ишларда нарсаларни тескарига “им” дейилади. Куръони каримда им ва им соҳиблари — уламолар энг олий макомга қўйилган.

Ҳадиси шарифда ҳам им, уни талаб килишни ҳам ахам, сабаби мисалалари

риб, у сабабли “ўлиқ” ери ти-

рилтирган сувда, турли жонзот-

ларни унда (ерда) тарқатиб

шамолларни (турли

томонга) йўналтиришида ва ос-

мон билан ер орасидаги итоатли бу-

лутда ақлини ишлатадиган кишилар

учун аломатлар (Аллоҳнинг курдати-

га далиллар) бордир“. Ҳадиси ша-

рифда ҳар ким мазкур оятни ўқиб, унда

зикр этилган жаҳраларни хусусида та-

факур кимасиз, унинг ҳолига ви бўй-

шизк ихтифодиган. Бу ўринда “аклини

ишлатадиган кишилар” деганда, ил-

мили кишилар назарда тутилмоқда.

Илм талаб килиш баркамоллик сари

шаклини юксалишини юзига оқиз бўлади.

Президентимизнинг яқинда чо-

тилган “Юқсан маънавият” — ёнгил-

ма куч” китобида таъқидланандик,

“Ҳалқимизнинг эртагани

куни қандай бўлиши фар-

зандаримизнинг бугун

қандай таълим ва тарбия

олишига боғлиқ” деганда, ил-

мили кишилар назарда тутилмоқда.

Чекка кишлопларда ҳам шахарлардаги

дан колишимайдиган даражада қад

куттарган мухташам академик лицей ва

касб-хунар коллежларининг замонавий

бинопарни бир кўз одингизга кел-

тирип. Матабларимизнинг янги бин-

олари-чи? Бу имларни замонавий

талаблари асосида шундай кўрам

килиб курилмоқдаки, уларда ёшлими

зукрурни чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган

кимасиз чуқур олиши учун шундай

зироати бордилар. Шарый истилодиган</p

«Ўқитувчи» наспиёт-матбаа уйи яқинда хайрли ишни амалга ошириди: «Бобурнома»нинг яна бир янги нашри чоп этилди. Мазкур нашр олдингиларидан фарқ қиласи. Китобнинг айрим саҳифаларидан олинган қўйидаги парчаларни ўқибоқ, бунга ишонч ҳосил қилиш мумкин:

«Бисмиллахир роҳманиро роҳим». Саккиз юз тўксон тўқизинчи (1494) йил воқеалари.

Тенгри таолонинг инояти ва коинот сарвари булган ҳазрат Раисула ақраминг шафоати, пок-кўнглил ҷаҳорерларининг ҳиммати билан сешанба куни, разамон ойининг бешинчисида, саккиз юз тўқизин тўқизинчи юли Фарғона виятига ўн иккى ёшда подшоҳ буддим»;

«Подшоҳнинг меҳрибончилигига сиғинган турк, тоғик, араб, ажам, ҳинд, форсий фуқаро ва сипоҳ – бутун миллатлар, ҳамма иносон тоғифлари бу мангу бахшиши суюниб, умид тутиб, абдайлика биринкадан давлатимиз дусига машғул бўлсинлар па бу хукмлар ижросидан ташкири чиқмасинлар ва бурилмасинлар, фармонга мувоғиқ иш олиб борсинлар».

Ушбу сатрларни ўқиб, Бобурнинг тили хозирги ўзбек тилини билан бир хилга ўшаб қолганини,

«Бобурнома» ўтмишида яратилган улан мадданий-адабий меромизим силсиласидаги энг нодир, энг кимматбахо жавохирлардан. Бир сўз билан айтдиган бўлсан, уни ўзбек менталитетининг ўн оптини асрда ёзилган комусомаси, деб атash мумкин. Асарда ҳалқимизнинг тарихи, узок ва машиқатли кураш йўли, урфодатлари, аънъаналари, фани, маданийти, санъати, адабийти таракорламас тарзида акс этган;

Адабийтимиз тарихининг йири билимдонларидан бирни – мархум устоз Аҳмадитметов тўғри кўрсатганидек, ўзбек классик адабийти тарихида каби асарларнинг катта ўрин тутишининг бosh сабабларидан бирни шуки, уларда авторларнинг тарихий воқеаларга шахсий муносабатидан катти назар, улардан узоқ ўтишининг бедий тасвири орқали биз бальзан ҳалқимиз ҳаётининг њеч бир тарихий китобларда ёртитилмаган томонларини билиб оламиз»;

«БОБУРНОМА»НИНГ ИЛК ТАБДИЛИ

Жаҳон ахлиниң Бобур шахсиға қизикиши тасодифий эмас. Улар Бобурни буюк саркарда ва давлат арбоби, йирик адабийтishуношуси ва хассос шоир, фикр илимнинг чуқур билимдени, улан тилишун, элшунос, санъатшунос, наботот ва ҳайвонот оламишини нодир таддикотиси сифатида ётироф этишади. Шу билан бирга, Бобурга машҳур «Бобурнома»нинг муаллифи сифатида ҳам алоҳида ётироф кўрсатиши. Асарда бу хислатларнинг барчasi жуда гўзал тарзида ўз ифодасини топган.

Бундай мўтъабаси асарнинг асл нусхасини ўзи, афуски, ҳаммaga ҳам ёнгилгина машгул бўлгаслиги табиий. Худди шунинг учун ҳам мазкур табдил кенг қитобхона оммаси учун муносиб тифхора сифатида қабул килиниши мумкин.

Авало, табдил мўаллифларининг ўз ишларига юксак талабчаник ва асторидан жиҳад-жадид билан ёндашганларни таъкидлаш ўринни бўлади. Улардаги мумтоз адабийтада оид чуқур билим, юнг дунёкашари, катта таъкида жуда келган.

«Бобурнома» бугунги ноширичликка кўлга киритилган юнг яхши ютику ва анъаналарга таянган ҳолда, юксак полиграфик талаблар асосида нашр этилган.

Китобнинг сифати, саҳифаларнинг мукованинг безаги нафис ва муносиб.

Табдил мўаллифлари ва муҳаррирлари бобуршунослик, фани кўлга киритган барча ютиклари заминада иш олиб боришин. Ҳар холда, бутун юртимизда «Бобурнома»нинг каттарни нашрлари амалга оширилган яхши маълум.

Бир нарсани алоҳида таъкидлаш жонки, мумтоз адабийтимизнинг билимдонлари, бу соҳада иш олиб бориётадан таддикотилар оз эмас. Аммо ўтимшада адабийтимизнинг гўзларини хозирлини киритган барча кишиларни ўзга олишига юнг яхши ютиклини киритади. Бу тарбияни киритади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Ём оти, жигаргар, зарбон, маъман, мистар, мўлҳар, парвоне, ҳат, сарҳат, таркиб ҳати, чордара, шиговул, шакдор, шомиёна, ядча ва бошкадар шулар жумласидан.

Табдилда Бобур кўллаган сўзларнинг айримларини саклаб колишига ўринилганини ҳам кувватлаш, керак. Кадимги сўзларни хозирлини киритади таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва мазмун юнгларни таъкидлашади. Унинг ўтига имконият яратади.

Аммо, назаримизда, бунда ҳам мөъби бўлиши лозим. Модомики, кадимги матн ҳозирги ўзбек тилига табдил килинади экан, бунда ҳозирги адабий тил мөъбирига таяниш ўтринилор бўлади. Масалан, Бобур «ўйкулаб» сўзини кўллашади.

Китобда кўплаб лугат ва изоҳлар берилган. Булар ҳам ёнгилларини асарнинг асар матнини тушунишларига, улардаги маъно ва м

СЕҲРГАР ГОША ТОҒА

Бақтёрни театргалилар мөхр билан "Гоша тога" деб чакирадилар. Хатто уни саҳна санъати сеҳргари ҳам дейшишади. Ана шу сеҳргар Гоша тога Узбекистонда хизмат кўрсатган артист, ёшлар театрининг режиссёри Георгий Аркадевич Мустафинди. Фамўлумиги ва жонкуярлиги туфайли театрнинг жажи тошомабинлари ва Тошкент шахар болалар уйларининг барча тарбиялувчилари унга Гоша тога деган ном беришган.

Хўш, режиссёр бундай эъзозга қандай эришиди? Нимани оруз қиласди ва нималарга интилоғи. Гап шундаки, у ўта хушчака ва олижанод, очикўнгил ва самимий инсон, энг асосийи одамларга мөхр-оқибатли. Бундай фазилатлар болалигиде ўнга йўлдosh.

Г.Мустафин Хитойнинг Харбин шахри ёндиаги кичинка кишлодка, зиёдлар оиласидаги туғилиб, сурғун этилганда онаси билан оғир ҳёт кечирган. 1953 йили Мустафинлар оиласи Красноярск ўлусининг Кан шахрига келиб хойлашдилар. Ёш Гриша ўрта мактабни туғатиб, болалигидан орзу қилган театр санъати оламига қадан кўйди. Дастрраб шахар театрида саҳна ичиши, кейнчалик актёр бўлиб ишлай бошлади. Биринчи устози машхур Михоэлснинг шоғиди, таникли режиссёр Павел Розанов ёй Г.Мустафиннинг турилар характеристики ролларни ишониб топшириб, уни астар-секин театрнинг жозабали ва сеҳри дунёсига етаклайди. "Айнан шу тен-

атда мен актёрлик маҳорати сирларни ёзгалидам ва актёр сифатидаги танилдим, — деди Георгий Мустафин. — Такдир такосози билан Тошкентга келиб, хозигри Санъат институтининг режиссёrlиги бўлимига ўшишга кирдим. Институтни туғатиб, Козогистоннинг Жамబ вилояти театрида уч йил меҳнат кўйдим ва бир неча спектакларни саҳналаштириб, ўзимни синаб, малаками ошириб Тошкентга кайтдим. Мана, салким қирқ йил Узбекистон ёшлар театрида кўлимдан келганинг меҳнат киммоқдам! Ҳа, орадан ўтган кирк йил ортида машакқатли ва ўй-куисиз тунлар ётиди. Ахир, бир театрида кирк йил режиссёр бўлиб ишлай хазил гап эмас. У ётимшиндаги ортиқ асарни саҳналаштириб, таърих мөхнати туфайли, — деди театрнинг меҳнати туфайли.

Икки оғиз дил сўзи

Бобур Йўлдошев. — Театрдаги илк қадамларим шу устоз билан боғлиқ. У мени ажойиботлар оламига олиб кириб, саҳнада фикрлашни, яшашни, турли тоғифадаги инсонлар образини тўлақонли яратиш сирларини ўргатди. У ҳакиқий театр сеҳргари. Ниҳоятда серқирра режиссёр устозимиз. Бундай режиссёrlар кам учрайди. Балки шунинг учун ҳам, биз актёрлар, саҳнада бир вактнинг ўзида чуқур психологияк образлар яратишга, ашулса айтишга, раксга тушишга ва цирк артистлари каби тошомабинларни ҳайратта солишига кодирмиз. Шунинг учун Гоша тога яна кўп йиллар яшасин, бизни хеч тарк этасин. У театрнинг уриб турган юргайдир".

Бугун Гоша тога нималар билан банд ва нималарни орзу қиласди, деган саволимизга ўтика саъдига ўтишади. Олдиндан бирор-бир нарсани айтишина маълъум кўрмайман. Ҳаммасини вакт кўрсатади. Лекин орзу-ниняларим талайгинча. Ҳар куни бир иккоди янгиликни кашшига ҳаралади. Театримиз ўйдан-йилга ривожланниб, нуфузли замонавий театрлар каторига кириб бормоқда. Шундай экан, мен ҳам театр юксалишидан колиб кетмай дейман. Энг асосийи, юртимиз тинч омон бўлсин!"

Куни-кеча ўзбекистон ёшлар театрида тутаҳассислари ва томошабинлар билан гавхум бўлди. Театр жамоатчилиги ва жажи болажонлар севимила ва мөхрибон Гоша тогаларининг таваллуд кунини кенг нишонлашдилар. Биз ҳам барча газетхонлар номидан Георгий Аркадевич Мустафинга узоқ умр тибаб, унинг томошабинларга ва болажонларга бўлган мөхри асло сўнмасин, деймиз.

Ахмаджон РАХИМОВ,
санъатшуннос

агдариб, адолатли давлат барпо кимлоқчи эдик... — дедилар. Сўнгра чуқур хўрсанди. Вой, унинг кўзларини бир кўрсангиз эди. Бу бир дарёки, мавҳалини пўнинг етолмайсан. Мавҳалини тарак-такор улубон фарзанди боши бадалига шунчалик кўп пул вайда килинганди, дунёдаги ҳеч бир одам бу кадар баланд "нархланмаган". Булар эсингда тургандар. Бу тупроқнинг ҳар зарраси тилядан ҳам альо. Агар билсанг, Исломон Сомоний "Тирик эканман. Бухоро қалъасининг дебори мен ўзимманд..." деб наъра тортган экан. Ҳа, ана шундай улкан кувват беради ўз фарзандларига Бухорий шарифи...

— Кел, болам, — деди Яшин ака иккинчи куни эрталаб. — Биласанку, катталарини иши кўп. Бирга юрсан, оламжонан ташвишлари жонингга тегиб кетади. ... Қўй, бугун шахсан ўзинг бизларни кўп жойлагри обрасонан. Ҳозир Файзулла Ҳўжаевнинг ховлисига борамиш. Биласанни, у жойни?

— Биласан-ку, лекин хови ҳароб ахвлори келган-да, — дедим андак хиколатлик билан Яшин ака бўлиб...

Буюк армон

Эсимда, 1979 йилнинг апрель ойида таникли драматург, адаби Комил Яшин домла рафиқларни — машхур хонданда, ҳалк артисти Халима Носирова билан Бухорога ташриф буюргандилар. Уларни аэропортда кутиб олиб, вилоят ижроқумининг катта боғигидаги мемонхонага жойлаштиридик. Бирордан сўнг вилоятнинг катта раҳбарни келиб, домланни, опани кучоқлар, омоналарди, келиб кетди...

— Э, болам, — деди Яшин ака иккинчи куни эрталаб. — Биласанку, катталарини иши кўп. Бирга юрсан, оламжонан ташвишлари жонингга тегиб кетади. ... Қўй, бугун шахсан ўзинг бизларни кўп жойлагри обрасонан. Ҳозир Файзулла Ҳўжаевнинг ховлисига борамиш. Биласанни, у жойни?

— Биласан-ку, лекин хови ҳароб ахвлори келган-да, — дедим андак хиколаттик билан Яшин ака бўлиб...

Файзулла Ҳўжаев: "Эй, Ҳудо, ўзбекистоннинг хурриятига ёршиш, ўз-ўзини бошқарган, гуллаб-жоннаган кунини кўришни наисб эттинг!" деб хитоб келганди. Унинг буюк армонга лиммо-лим сўзлари ҳамон куломиг остида жаранглаб тургандар... Бухорий шарифнинг бундай улубон фарзанди боши бадалига шунчалик кўп пул вайда килинганди, дунёдаги ҳеч бир одам бу кадар баланд "нархланмаган"... Булар эсингда тургандар. Бу тупроқнинг ҳар зарраси тилядан ҳам альо. Агар билсанг, Исломон Сомоний "Тирик эканман. Бухоро қалъасининг дебори мен ўзимманд..." деб наъра тортган экан. Ҳа, ана шундай улкан кувват беради ўз фарзандларига Бухорий шарифи...

— Кел, болам, — деди Яшин ака аллакандай изтироб ичада менга жиддий қараб, — шундай экан, юртимизнинг ҳар кини ерини кўзимизга суртайди...

Ибн Сино ва шикастабандлик илми

...Афшонага қараб кетяпмиз. Яшин ака тарихини яхши билар экан. Ҳалима опа у кишидан ҳам билагон. Ҳазрат Навоийни, Фузулий, Машраб, Румий, Фаридиддин Аттор асрарларини, фазалларни, рубийларини шундай айтардик, маза қилардиниз.

Яшин ака эса Ибн Сино ҳаёти ва ижодини ниҳоятда кўп ўқиган экан. ўша кунларни бобомизнинг минг ийлий юбилий муносабати билан турли макомла, қисса, драма, дастону шевълар тез-тез бошиларни шундай одамни йўқотди:

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

Вой, унинг кўзларини кўрсангиз эди. Ахойиб, чиройли инсон эди. Бирордан опа йиглагандай менга кариб кетди.

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла Ҳўжаевнинг руҳи!

— Ҳой, болам, бу ерга ҳеч ким қарасам экан-да!... Ана қаранг, бир оплок шарпларни кўртаман, бир Файзулла

Исмоил МАҲМУД МАРҒИЛОНИЙ

ЧУЛ БҮЮК СОХИБКИРОН ШАҲКАПЛАРИ ҲАР ОНДАДИР

МЕХРУ МУРУВВАТДИН ТОПАР

Ҳар кини кўнгли шафосин меҳру муруватидин топар,
Калеба ҳамадорлик сафосин меҳру муруватидин топар.

Бирга ўй бергайдар Аллоҳ, қисса ким эҳсон агар,
Ким қўйнатлик газосин меҳру муруватидин топар.

Муҳтожу мўмнинг ёрдам этса ким ихлас билан,
Охират ўзи — эъсисин меҳру муруватидин топар.

Ким сабов ширларга доҳи айлади имконини,
Фазли-ю мөрхигеисин меҳру муруватидин топар.

Ахли комиллар билан дил яшнагай, топгай камол,
Эду юрт қизлай дуссин меҳру муруватидин топар.

Икки дунёсига обод айламоқ марднинг иши,
Икки дунё интихосин меҳру муруватидин топар.

Пир устозлар ўйлариди ҳақ ўзи, Махмуд, азас,
Ижнилар Ҳақнинг ризосин меҳру муруватидин топар.

МАЙДОНДАДУР

Эр кишининг мақдами, дўстлар, асл майдондадур,
Чун гули хуширинг макони бир азиз бўстондадур.

Доруги кезгай жаҳонди ҳар дарв ўғлонларин,
Ула буюк соҳибқарни шавкларни ҳар ондадур.

Тоғ кесиб Фарҳод жаҳонда сув ҷаҳарни эл аро,
Ула абад умоми зиёси ҳар юрас, ҳар жондадур.

Эр Жалолиддин сиёҳи мансу ҳар қалба аён,
Душман олиоди аниғе имконлари осмондадур.

Ёға даҳшат соли Курбонжон кечиб ўз жонидан,
Бу улуғ ҳикмат макони маъдан Туриондадур.

Эду юрт корида кумки жон фидо этигай, билинг,
Ула буюк ҳалқ ёдиди, маҳшар куни ризондадур.

Ҳаққа содиқлик ила, Махмуд, топарсан эътибор,
Ҳар улуғ ишнинг савобин ажрими сутондадур.

ҚЎНГИЛ БОГЛАМА

Хосиятсиз келган ул имонга кўнгил болгами,
Соҳта шурхарни бирла келган шонга кўнгил болгами.

Бил, бу тўрт кунилик ҳаёт мазмунин оятларда сен,
Наф тегор деб, жон чекиб, тўрт ёна кўнгил болгами.

Бу башар саҳни синов деб, сен қадр ахтарма кўй,
Ким келар, кимлар кетар майдонга кўнгил болгами.

Ҳаққа ҳадомлар ила, Махмуд, имтиҳон қил, аввало,
Бу саодатий муродинг етдими бир жонга.

ЭҲТИРОМ ЎЗ ЎРНИДА ГЎЗАЛ

Бошланиши биринчи бетда.

Яна бир ғалати ҳолат: шогир-длар ўз мавқеи учун устоз но-
мидан шу кадар фойдаланиши-
дик, устознинг обўйи худди-
нинг суртилган сарифдек икки
ямлаб бир ютилади. Иходий са-
фарларда юрганимизда, бир йи-
гит квердаки оғиз очгудек бўлса,
сўзини албатта "Фалончи-
чиви"нинг шогирди эканлиги-
дан, бу ола-тасир дунёда устози
кўлига қандай унвон шон-шух-
ратлар илингдан бўлса, барни
каторлаштирган айтишдан бош-
лар эди. Назаримда, бу чири-
ши билан ўзининг кеч ким
эмаслигини хастпушламоқчи

бўларди. Бечоранинг барча ҳара-
кати факат бир нарсага — катта
санъаткорлар қаршисида "очко"
тўплашга қартилган эди. Баз-
зан айримларнинг интервю-ма-
коласини ўқиб ёки тинглаб, хай-
рият ҳам ўша устоз дарс берган
экан ёки унинг кўл остида ши-
лаган, биргалиқда бир пиёла
чой ичган экан, дейсиз. Йўқса,
бу жону ҳотира сандик-
ларни титклиб нималарни эс-
лардин нимани гапиради, деб
кўясан. Гапнинг сирасин айт-
гандана, аслида улар улуглини
моҳиҳини у қадар англамалар.
Шу сабабли ҳамиси устоз-
лари хакида чумал тасаввур кол-
дирадилар. Устоз шоғирд мун-

иносабатини жўнлаштириб юбо-
ради.

Сатанг аёл бисотидаги барча
такинчларни тақиб олганидек,
биз ҳам гоҳиди занжирдек бир-
бира уланиб кетган ялтир-юлтур
чиорли сўзларимизни хамени-
мизга солиб юрамис. Улар орка-
ни гўй бир-биримиз олдидағи
бүрчини сидикидидан аддо этгандек,
қараларимизни узганек хузур
кильмиз... Бир расом гўзал аёл
сиймосини тасвирламоқни була-
ди. Дунёдаги энг чиройли кош-
кўз, ёнок, сочларнинг ҳаммасини
битта киёфада акс этириш илин-
жид мўйқаламини ишга солади.

Бирок полонода яломиси кўя-
фаси аккади. Чунки у табиитини
бетакор сири — мутаносиблик-
ни унгутган эди. Дарҳакикат, ҳар
бир сўз, эхторим ўз ўрнида гўзал.

Модомики шундай экан, зах-
маткаб устозларимизнинг беѓуб-
бор самимиятини қўнглиларни
асрайлик, ардоклайлик.

И. КЎШШАЕВА

ҒАРОЙИБ ШАРЛАР СИРИ

Жуда кўп сонли қадимиг хиндулар
"тангрилар" қўлида итоаткор кул
бўлишган. Улар коннотдаги кудратли
цивилизациянинг алоқа тармоқлари
орқали бошқарилган. Бу алаканинг ай-
рим бир изларини ҳозир ҳам Марка-
зий Америка тўхайзорларидан чурачи-
мукни.

Гавнадаги эски қабристонни бузи-
шабтандана ёғочлари чириб кетган то-
бутлар ичидан аллақандай думалок
нарсалар тушиб, тошга урили юзлаб
бўлакка бўлиниб кетди. Майдум бўли-
шича, бу тоғ биллурдан ясалган шар-
лар экан.

Бугунги кунда бунчада шарлар Гава-
надаги археология музейида кўргазма-
га кўйилган. Музейда, шунингдек, бир
бош чончиги ёнда уча чоғорқ шар бор.
Бу шарларнинг нимага мўлжалланга-
ни хакида музейнинг кекса ҳодимаси
куйдагиларни гапириб берди.

У туғилган кишлодка кексайлиб, ёши
биз жойга бориб қолган қариялар
тока қишиб, коялардаги тоғ биллур-
дан бир неча бўлакни синдириб олиб
келишаркан. Кариялар вафот
ишлиш беришаркан. Қариялар вафот
этганда тобутига ана шу ишилар берил-
ган тоғ биллурини жойлаб дағи эти-
шаркан. Ана шу буюмлар орқали мар-

— тош буюмларнинг сирли жихати
— ҳайратланарни даражада думалок-
ларни. Коста-Рикадаги ҳам кўлпаб
директори Франиско Уллоа ингиз
айтишича, шарларнинг думалоклиги
идеал даражадагидан атги икким-
лиметрдан кам фарқ қиларкан. Тошни
бу даражада юксак анилиқда думалок
шакла кетлириш учун ҳозирги замон-
нинг мукаммал тәхнологияси зарур
булади. Бироқ бу ҳудудда яшаган

Барселона университети ходимаси
Ифигения Кинтания ҳиндуларнинг
қадим аждодларидан колган бу тош-
ларнинг сирку синоатларини билиш
учун ёмғирли ўрмонлар"нинг одам
қадами этиши кийин бўлган тропик
чангалорларидан ётган уз-
тана шарни текшириб кўрди.
Изланишларни хуолослаб, таддикоти
максуса альбом чиқарди унга шу тош-
ларни сирку синоатларини кетлири-
шиб кўрди. Балки улардан яхшигина
мукандиси мумкин? Бир кун ке-
либ шоир юршига сарфасида афсус-
ланбон қомасмисан? Ана шунда...

Бироқ жоҳон шарларнинг сирли
жихати — ҳайратланарни даражада
думалокларни. Коста-Рикадаги
Милий музейи ингизни таҳдидиган
айтишича, шарларнинг думалоклиги
идеал даражадагидан атги икким-
лиметрдан кам фарқ қиларкан. Тошни
бу даражада юксак анилиқда думалок
шакла кетлириш учун ҳозирги замон-
нинг мукаммал тәхнологияси зарур
булади.

Тахминлардан биринча айт-
лишича, бир неча шарларни
сарчада омсомчада юзуллар
харитасининг фрагментларини
ни кўриш мумкин экан. Эхти-
мол, улар кадимда астронавт-
ларнинг Ерга кўнишида ўзига
хос кўналди билгилари вази-
фасини ўтаган.

Айрим геологлар бу шар-

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ
ВА СПОРТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУЧИЛАР
УЮШМАСИ

НОПИР: "ШАРК" НАШРИЙ-МАТБА
АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИ
ХОМИЙ: "МАТБУОТ ТАРКАУЧИЧИ"
АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИ

**O'zbekiston
adabiyoti va san'ati**

Манзилимиз: Тошкент — 700083, Матбуотчилар кўчаси, 32
Кабулхона — 233-52-91
Котибият — 233-49-93
Ташкент ва обабдешинчалик бўлими: 236-56-50
Ижтимоий ҳаёт бўлими: 236-58-55
Электрон манзилимиз: oazsziyot@list.ru
Саноат бўлими: 236-56-48
Назм ва наср бўлими: 233-49-93

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0283-рекам билан
ўзбекистон олинига. А — 4086. Буортма Г — 848. Ҳажми — 5 босса табоб.
Нашр кўрсаткичи — 222. Ташиклатлар учун — 223. 2 3 4 5 6 7 8

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0283-рекам билан
ўзбекистон олинига. А — 4086. Буортма Г — 848. Ҳажми — 5 босса табоб.
Нашр кўрсаткичи — 222. Ташиклатлар учун — 223. 2 3 4 5 6 7 8

"Менинг қизим шеър ёзди", "Менинг ўғлимнинг китоблари чиқкан, шеврларни энди газетада берасаларинг". Бу манзара де-
ярли барча таҳририят ҳодимларига таниши.

— Сиз ўзи шеър нималигини тушнадасиз, умрингизда шеър ёзганимисиз? — дейдид янга бир "шоир" кизалокнинг онаси шапалоқдек китобчани кўз олдими асабий сермаб. Онахон-
нинг бундай туткиши.

— Менинг бир оғиз:

"Қизингизнинг машқари газетага тўғри кел-
майдай, шеър бундай

— Ҳаёт кўнгилда ҳоли ҳозири мавзуди

— Ҳаёт кўнгилда ҳоли ҳозири мавзуди